

niedziela

GŁOS Z TORUNIA

NR 4 (1101) • J • ROK LIX • 24 I 2016 • TORUŃ

w numerze:

W klimacie Ewangelii – Duszpasterstwo Rodzin
Diecezji Toruńskiej

Peregrynacja symboli ŚDM

Ogólnopolskie obchody Dnia Judaizmu w Toruniu

MYŚL
NA TYDZIEŃ

**Kocha ten, kto się poświęca.
Im więcej poświęcenia, tym
większa jest miłość.
Nie wierzymy w miłość,
która nic nie kosztuje.**

Bp Andrzej Suski

Rozlega się głos

W niespokojnym świecie ludzkie serce pragnie nadziei, pokoju i jedności. Jedności z sobą, drugim człowiekiem, w rodzinie, szkole, miejscu pracy czy odpoczynku. Wszystkie nasze tęsknoty może zaspokoić jedynie Bóg. Ten, który zawsze bezgranicznie kocha. Ten, który stał się człowiekiem, umarł na krzyżu i zmartwychwstał. Ten, który swoją ziemską Matkę, ustanowił naszą. Towarzyszy nam na życiowych drogach. I wciąż czeka na naszą odpowiedź; na to, abyśmy zauważyli znaki Jego miłości, np. krzyż czy ikonę Matki Bożej.

Spotkania w blasku symboli Światowych Dni Młodzieży w diecezji toruńskiej to okazja, aby wciąż uczyć się spojrzenia oczami Boga na ludzi, aby wznieść się ponad uprzedzenia, niechęć czy utrwalone w świadomości stereotypy i zobaczyć, że czasem nasze czyny lub słowa ranią innych. Boże światło rozświecila mroki życia, prowadzi do braterstwa i jedności. Myślimy o tym w sposób szczególny w kończącym się Tygodniu Modlitw o Jedność Chrześcijan i uczestniczymy w nabożeństwach w naszej diecezji, a ostatnie z nich będzie miało miejsce 27 stycznia w bazylice pw. św. Mikołaja Biskupa w Grudziądzu. To czas, kiedy rozlega się głos, wystarczy tylko albo aż usłyszeć go i otworzyć serce, i uwierzyć...

Beata Pieczykura

Kościół Toruń

Mszy św. kończącej peregrynację symboli ŚDM w diecezji toruńskiej przewodniczył bp Andrzej Suski

SYMBOLE MIŁOŚCI

MARIANNA MUCHA

Wędrowały z parafii do parafii. Nawiedziły szpitale, więzienia, szkoły, placówki opiekuńcze i domy zakonne. Przez 2 tygodnie symbole Światowych Dni Młodzieży przemierzały diecezję toruńską, by każdemu obwieszczać miłość Boga.

9 stycznia w Godzinie Miłosierdzia w Unisławiu zaczęły bić dzwony. Rozpoczęła się Msza św. kończąca 2-tygodniowy czas peregrynacji Symboli Światowych Dni Młodzieży – krzyża

i ikony Matki Bożej Salus Populi Romani w diecezji toruńskiej. Przy pożegnaniu symboli obecny był bp Andrzej Suski, który przewodniczył Eucharystii i wygłosił słowo Boże.

Potrzeba miłości

Słowa Księdza Biskupa wypowiedziane podczas przywitania symboli 27 grudnia ub.r. w diecezjalnym sanktuarium Miłosierdzia Bożego wyznaczyły kształt

całej peregrynacji. Biskup Andrzej powiedział wtedy, że te dwa symbole przypominają nam przede wszystkim o miłości. Do tego samego tematu Biskup Andrzej nawiązał też w ostatnim kazaniu przy symbolach ŚDM, mówiąc o ogromnej potrzebie miłości, jaka jest w każdym człowieku. Podzielił się także wzruszającym osobistym doświadczeniem, opowiadając, że jako chłopiec towa-

dokończenie na str. IV

ORSZAKI TRZECH KRÓLI W DIECEZJI TORUŃSKIEJ

GRUDZIĄDZ

Modlitwą „Anioł Pański” rozpoczął grudziądzki Orszak Trzech Króli jego duchowy opiekun i inicjator ks. kan. Zbigniew Gański.

W rolę monarchów wcielili się jeźdźcy z Ośrodka Jeździeckiego „Rywał”; orszak prowadziła Gwiazda Betlejemka przygotowana przez parafię pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z Mokrego.

Na trasie orszaku scenki biblijne odgrywali dzieci i młodzież z parafii: pw. św. Maksymiliana Kolbego, pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, pw. św. Mikołaja Biskupa i pw. św. Józefa Oblubieńca. Rodzinę Świętą zagraли Monika i Marcin Biegańscy z Jasiem w roli Dziecięcia. Pokłon Trzech Króli zainicjowała Ewangelią i śpiewem parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Ojca Pio.

Wiesław Kozłowski

Orszak opanowały aniołki

Odbył się także koncert kolęd i pastorałek oraz rozstrzygnięcie konkursy orszakowe. Zmarzniętych posiliła grochówka, przygotowana przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, a dla łasuchów piekarnia Marzeny i Marka Makowskich przygotowa-

ła rogałe, tzw. szczodraki. Orszak zgromadził ok. 2 tys. osób. Oprawę muzyczną zapewnił Krzysztof Czechowski z Chórem „Sursum Corda” z parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Ojca Pio.

Helena Reczek

CHEŁMŻA

Chełmżyński Orszak Trzech Króli zgromadził ponad 3 tys. osób. Korowód prowadzony przez wóz OSP Skąpe i strażaków z prezesem Henrykiem Śmiałkiem wyruszył z Bulwaru 1000-lecia do konkatedry pw. Trójcy Świętej. Uliczne jasełka i żywy żłóbek w konkatedrze przygotowali uczniowie oraz nauczyciele Gimnazjum w Pluskowcach, Zespołu Szkół Specjalnych i SP nr 3 w Chełmży. W królewskie role wcielili się: radny powiatu toruńskiego Dariusz Meller, burmistrz Jerzy Czerwiński oraz proboszcz ks. kan. Krzysztof Badowski. Szaty królewskie i charakterystyka były dziełem Elizy Waśkowskiej.

W konkatedrze wysłuchano koncertu kolęd w wykonaniu

Wojciech Wichniewski

Trzej Królowie na rynku

Parafialnego Chóru Ludzi Młodych pod dyrekcją Tomasza Niżygorockiego, Chóru Mieszanego „Św. Cecylia” pod kierunkiem Alfonsa Dorawy, Powiatowej i Miejskiej Orkiestry Dętej pod

batutą Jacka Kałamarskiego. Wolontariusze ŚDM częstowali słodkościami, można też było rozgrzać się grochówką. Pomyśłodawcą orszaku był Medard Fiugajski.

(w-w)

ŁASIN

Już po raz trzeci Orszak Trzech Króli przeszedł ulicami Łasina. Głównymi organizatorami byli: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Zespół Szkół Publicznych oraz parafia pw. św. Katarzyny. Dużą pomocą i wsparciem w realizacji przedsięwzięcia dla koordynatorek: Barbary Tyszczenko, Teresy Czyżak-Szram i Marzeny Kuczek, służyło Stowarzyszenie Przyjaciół Łasińskiego Jagiellończyka oraz lokalne instytucje i osoby prywatne.

Świętowanie rozpoczęła Msza św., następnie barwny pochód powędrował ulicami miasteczka,

Aleksandra Wojdyło

Licealiści w roli Świętej Rodziny

zatrzymując się przy odgrywanych scenach rodzajowych, m.in. na dziedzińcu klasztoru karmelitańskiego. Plenerowe jasełka zakończyły się pokłonem Świętej Rodziny, w rolę której wcielili się licealiści – Inga Janta-Lipińska oraz Dariusz Zakrzewski. Proboszcz parafii pw. św. Katarzyny ks. kan. Grzegorz Grabowski podziękował parafianom za udział w orszaku i złożył życzenia Bożej miłości. Kolędowanie ze scholą parafialną na placu kościelnym oraz rozdanie nagród dla dzieci za najpiękniejszą szopkę i strój orszakowy zakończyło świętowanie.

Aleksandra Wojdyło

TORUŃ

W klimacie Ewangelii

Spotkanie opłatkowe świeckich współpracowników
Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Toruńskiej odbyło się w Toruniu

Współpracownicy Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Toruńskiej z bp. Andrzejem Suskim

W kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego w Toruniu 9 stycznia pod przewodnictwem bp. Andrzeja Suskiego sprawowano Mszę św., którą koncelebrowali diecezjalny duszpasterz rodzin ks. dr Jarosław Ciechanowski i rektor ks. kan. prof. dr hab. Dariusz Zagórski.

Świadek miłości

W homilii Ksiądz Biskup, odnosząc się do pracy doradców życia rodzinnego w zakresie przygotowania do małżeństwa, zauważył, że w pracy z narzeczonymi nie chodzi tylko o przekaz wiedzy, a bardziej o świadectwo Bożej miłości. Z młodymi trzeba rozmawiać w klimacie Ewangelii, by uczyli się prawdziwej miłości, a nie budowali swego małżeństwa na serialowych wzorcach.

Spotkanie opłatkowe

W Centrum Dialogu im. Jana Pawła II miało miejsce spotka-

nie opłatkowe. Biskup Andrzej wręczył grupie doradców dyplomy z podziękowaniem za wieloletnią, pełną zaangażowania posługę w Duszpasterstwie Rodzin Diecezji Toruńskiej. Tradycyjnie łamano się opłatkiem, była okazja do rozmów i wymian doświadczeń.

Przygotowanie do małżeństwa

Ks. dr Jarosław Ciechanowski poinformował o zakończeniu pracy nad nowym programem przygotowania narzeczonych do sakramentu małżeństwa. Spotkania dla narzeczonych w nowej formule rozpoczną się już w lutym w dekanacie chełmińskim. Także w lutym zostanie zainaugurowane 2-semesterne Studium Życia Rodzinnego w Brodnicy przygotowujące do pracy w poradnictwie oraz prowadzenia cyklu spotkań dla narzeczonych.

Leczenie niepłodności

W części szkoleniowej z wykładem wystąpiła Aleksandra Baryła – lekarz specjalista ginekologii i naprotechnologii. Pojawiło się wiele szczegółowych informacji na temat diagnozowania i leczenia niepłodności. Prelegentka zwróciła uwagę, że w wypadku prokreacyjnych niepowodzeń małżonków należy również przyjrzeć się płodności mężczyzny. Jest prostsza w diagnozowaniu, w wielu przypadkach wystarczy zlikwidowanie długotrwałych infekcji. U kobiety celem jest przywrócenie zdrowia, którego potwierdzeniem są cykle optymalne z prawidłową owulacją i prawidłowymi poziomami hormonów.

Pani doktor wskazała na dwie najczęstsze przyczyny problemów zdrowotnych upośledzających płodność, którymi są endometrioza oraz choroby tarczycy.

BR i BS

ŁASIN

Głos prosto z serca

W dniach 2 i 3 stycznia Julia i Grzegorz Kopala wystąpili z koncertami w klasztorze Sióstr Karmelitanek Bosych w Łasinie. Od ponad 20 lat są związani ze sceną muzyki chrześcijańskiej i mówią, że przyjechali głosić Dobrą Nowinę. Zaprezentowali program pt. „Kochałeś wiatr”. Słowem, muzyką i obrazem opowiedzieli o św. Janie Pawle II, jego nauce i ciągle aktualnym przesłaniu. W kaplicy zabrzmiała również jazzowa Koronka do Miłosierdzia Bożego, do śpiewania której włączyli się również wierni. Po niej artyści opowiedzieli muzycznie o Bożym Narodzeniu z perspektywy 2 tys. lat oraz przenieśli słuchaczy w świat współczesnych koled. Podzielili się również swoim świadectwem zawierzenia Bogu.

Wspólne koledowanie zgromadzonych licznie w kaplicy słuchaczy i muzyków dopełniło wieczór w Karmelu. Na koniec podziękowano muzykom i sponsorom za możliwość przeżycia wspólnych chwil, a siostram karmelitanom za gościnę i modlitwę.

Aleksandra Wojdyło

Julia i Grzegorz Kopala w kaplicy klasztornej

Aleksandra Wojdyło

SYMBOLE MIŁOŚCI

dokończenie ze str. I

rzyszył swojej umierającej babci, która w tej ostatniej chwili złapała go za rękę – potrzebując poczuć czyjaś bliskość, obecność kochanej osoby. Biskup Andrzej mocno zaznaczył to, o czym powinniśmy pamiętać każdego dnia, że to Bóg jest Tym, który kocha nas zawsze.

Razem przy krzyżu

Uroczysty charakter Mszy św. podkreślił fakt obecności wielu wiernych, lektorów i ministrantów oraz księży. Koncelebransów było tylu, że nie zmieścili

się w niewielkim prezbiterium świątyni. Wśród nich byli kapłani z dekanatu uniślawskiego oraz księża z Torunia, a także dwóch księży odpowiedzialnych za przygotowania do Świątowych Dni Młodzieży w diecezji bydgoskiej. To oni po zakończonych uroczystościach przejęli opiekę nad krzyżem i ikoną.

Wierni z parafii i dekanatu także licznie pojawili się na Mszy św. Trzeba zaznaczyć, że nie była to dla nich jedyna okazja by otoczyć modlitwą krzyż i ikonę – bowiem przez całą poprzednią dobę trwała wizyta symboli w tej parafii. Program obejmował czuwania modlitewne grup

Nocna Droga Krzyżowa

Zdjęcia: ks. Paweł Borowski

W czuwanie przy symbolach ŚDM włączyły się dzieci, które przygotowały jasełka

duszpasterskich trwające mimo niskiej temperatury także przez całą noc, spotkanie liturgicznej służby ołtarza, koncert, jasełka, a także nocną Drogę Krzyżową ulicami Uniślawia. Jak podkreślali parafianie oraz proboszcz i dziekan dekanatu uniślawskiego ks. kan. Marek Linowiecki, był to czas wyjątkowy, w przygotowanie którego zaangażowało się wielu mieszkańców Uniślawia i okolic.

Młodzi miłośni

Zauważalna była szczególnie obecność młodzieży, włączającej się w przygotowanie Liturgii Słowa oraz procesję z darami. Wśród darów były m.in. podpisane przez młodzież deklaracje wolontariuszy Beati Misericordes, która w ten sposób, czyniąc dzieła miłosierdzia, chce przygotować swoje serca na spotkanie z papieżem Franciszkiem w lipcu, a także spisane osobiste intencje składane Matce Bożej przez ręce Księdza Biskupa.

W rozmowach, relacjach i świadectwach młodzi zwrócili uwagę na to, że nawet gdyby komuś z nich nie udało się poje-

chać do Krakowa w lipcu, to dzięki tej wizycie symboli już mogli doświadczyć, czym są Świątowe Dni Młodzieży. Poznali także, na czym polegają działania wolontariackie we wspólnotach – należało do nich bowiem przygotowanie czuwania, spektaklu czy oprawy muzycznej, co wymagało poświęcenia wolnego czasu. Przyznają jednak, że na pewno nie był to czas zmarnowany, a wizytę krzyża i ikony w swojej parafii zapamiętają na długie lata.

Zakończył się wyczekiwany przez nas z nadzieją, ale i pewnym niepokojem czas peregrinacji symboli Świątowych Dni Młodzieży po diecezji toruńskiej. Przekonaliśmy się, że niepokój był zbędny – Pan Bóg pokazał, że czuwa i dba o to, by chwile spędzone przy krzyżu i ikonie były jak najpiękniejsze. Dla nas były to niezwykle intensywne 2 tygodnie – pełne niesamowitych spotkań, namacalnych cudów, ogromnej życzliwości i doświadczenia Bożej łaski i miłosierdzia w przeobfitej gamie sposobów.

Marianna Mucha,
Diecezjalne Centrum
Świątowych Dni Młodzieży
Diecezji Toruńskiej

PEREGRYNACJA SYMBOLI ŚDM

Druga część fotogalerii z peregrynacji ikony
i krzyża Światowych Dni Młodzieży po diecezji toruńskiej

WĄBRZEŻNO

Parafia pw. Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza: Mimo przenikliwego mrozu w uroczystej procesji ulicami miasta przeniesiono symbole z parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski do sanktuarium Matki Bożej Brzemiennej, gdzie odmówiono Koronkę do Miłosierdzia Bożego

WĄBRZEŻNO

Daria Neumann

Parafia pw. Matki Bożej Królowej Polski: Symbole ŚDM nawiedzały każdy zakątek świata. Dotykane były przez świętych, a także niejednokrotnie przez męczenników, których nie znamy z imienia. Krzyż i ikona są więc w pewnym sensie relikwiami

NOWE MIASTO LUBAWSKIE

Parafia pw. św. Tomasza Apostoła: – Czasem ci się wydaje, że wszystko straciło sens i żyjesz bez nadziei. Dziś Chrystus staje przy tobie, by ci powiedzieć: Ze Mną wszystko jest możliwe! Tylko wierz! – mówił ks. Łukasz Skarżyński. Młodzież dokonała wyboru Jezusa jako Pana i Zbawiciela

LUBAWA

Ks. Paweł Borowski

Parafia pw. Świętych Jana Chrzciciela i Michała Archanioła: – Chcemy pokazać światu Chrystusa, który pomimo zadanego Mu cierpienia i odebrania życia zmartwychwstał i powstał jako Zwycięzca – podkreślał ks. dr Artur Szymczyk. Przy symbolach ŚDM młodzież odnowiła przyrzeczenia chrzcielne, co wpisało się w rozpoczęcie obchodów jubileuszu 800-lecia chrztu ziemi lubawskiej

LUBAWA

Ks. Paweł Borowski

Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny i św. Anny: Krzyż i ikona przypominają, że nie jesteśmy sami na drodze do wieczności, ale towarzyszy nam Matka, która nas pociesza i umacnia do mężnego stania pod krzyżem Chrystusa

DZIAŁDOWO

Ks. Paweł Borowski

Zespół Szkół im. św. Jana Pawła II: Przedstawiciele władz samorządowych, duchowni, dyrekcja szkoły, nauczyciele i uczniowie poprzez śpiew i wsluchiwanie się w rozważania pochyłali się nad tajemnicą krzyża

LIDZBARK

Ks. Paweł Borowski

Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny: – Pod tym krzyżem trzeba uwierzyć, że Chrystus ma dla nas przebaczenie i łaskę. Chrystus pomimo naszych grzechów, zdrad, niewierności, odejść, obietnic zmiany życia bez pokrycia, pomimo tego wszystkiego ma do powiedzenia tylko jedno: Kocham cię, dziecko Moje! – mówił ks. dr Artur Szymczyk. Na modlitwę przy symbolach ŚDM przybyło kilkaset młodych osób

TORUŃ

SAI

WSD: W uroczystość Objawienia Pańskiego symbole ŚDM nawiedziły Wyższe Seminarium Duchowne. Tego dnia wspólnota seminaryjna przeżywała wizytę duszpasterską Biskupa Andrzeja. Klerycy, kapłani oraz siostry zakonne zgromadzili się w kaplicy na modlitwie Koronką do Miłosierdzia Bożego oraz adoracji symboli ŚDM

KOWALEWO POMORSKIE

Ks. Paweł Borowski

Parafia pw. św. Mikołaja: Wierni czekali w długiej kolejce, by dotknąć krzyża i ikony oraz zawierzyć Bogu całe swoje życie. – To wyjątkowa chwila, która już się pewnie nie powtórzy. Móc dotknąć krzyża omodłonego przez miliony ludzi, zroszonego łzami – to wielka łaska – mówiła ze wzruszeniem jedna z parafianek

BRODNICA

Ks. Paweł Borowski

Parafia pw. św. Katarzyny: Bliskość krzyża przekazanego młodemu przez św. Jana Pawła II wywoływała wśród zgromadzonych głębokie wzruszenie. W tym szczególnym roku łaski, jakim jest Jubileusz Miłosierdzia, obecność Krzyża Młodych przypominała o miłosiernej miłości Boga do człowieka i wzywała do wkroczenia na drogę czynienia miłosierdzia

CHEŁMNO

Ks. Paweł Borowski

Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny: – Przyjmijmy te symbole, ale nie tylko tak, by znalazły miejsce w kościele, ale by znalazły miejsce w naszych sercach. Krzyż to nasza tożsamość, to świadectwo miłości. Niech więc znajdzie się w sercu miejsce dla krzyża, bo wtedy znajdzie się miejsce dla naszego Zbawiciela – podkreślił ks. kan. Adam Ceynowa

CHEŁMNO

Ks. Paweł Borowski

Dom Pomocy Społecznej: Podopieczni domu prowadzonego przez siostry szarytki ze wzruszeniem i radością przyjęli ikonę Matki Bożej. Podczas odwiedzin na oddziałach modlono się w intencji Światowych Dni Młodzieży w Krakowie. W Roku Miłosierdzia obecność symboli wśród chorych była szczególnym znakiem Bożej miłości do każdego człowieka

GOLUB

Ks. Paweł Borowski

Parafia pw. św. Katarzyny: Chrystus przez przelaną na krzyżu Krew dał nam godność dzieci Bożych. To godność, której nikt na tym świecie nie może nam ofiarować. Możesz zostać prezydentem, królem, ale nikt na tym świecie nie da ci godności dziecka Boga. To właśnie dzieciństwo Boże wskazuje nam właściwy kierunek życia – mówił ks. dr Szymczyk

OGÓLNOPOLSKIE OBCHODY DNIA JUDAIZMU W TORUNIU

SPOTKANIE PONAD PODZIAŁAMI

Centralne obchody Dnia Judaizmu, ustanowionego przez polski Episkopat w 1997 r., były organizowane w 15 miastach. W tym roku do tej listy dołączył Toruń. – Będzie to kolejna okazja, żeby spotkać się ponad podziałami i dostrzec to, co mamy wspólnego – powiedział ks. dr hab. Dariusz Iwański, odpowiedzialny za organizację Dnia Judaizmu z ramienia diecezji toruńskiej

TOMASZ STRUŻANOWSKI

Ogólnopolskie obchody Dnia Judaizmu w Toruniu odbyły się 17 stycznia. Zapoczątkowała je modlitwa na byłym cmentarzu żydowskim, istniejącym na Jakubskim Przedmieściu od XVIII wieku, a zlikwidowanym w 1975 r. Jego teren został przed 7 laty uporządkowany; m.in. upamiętniono wówczas najwybitniejszą postać pochowaną na cmentarzu – rabina Cwi Hirsza Kaliszera (1795 – 1874), jednego z najwcześniejszych propagatorów ruchu syjonistycznego, orędownika przywrócenia obecności Żydów na terenie starożytnego Izraela.

Żydzi w regionie

W toruńskim ratuszu dr Michał Targowski (Instytut Historii i Archiwistyki UMK) zaprezentował wielowiekową obecność Żydów w regionie kujawsko-pomorskim. Aż do końca XVIII wieku koncentrowała się ona głównie na Kujawach i w ziemi dobrzyńskiej. W Toruniu miała charakter śladowy; u schyłku XVIII wieku Toruń zamieszkiwało zaledwie 18 rodzin żydowskich. Ok. 1860 r. Toruń zamieszkiwało blisko 1800 wyznawców judaizmu. Zasilili oni szeregi tutejszej inteligencji i środowisko artystyczne, jak np. Georg Wolf – autor rzeźby toruńskiego Flisaka, mieli też spory wkład w życie gospodarcze. Ciekawostką jest, iż z naszego regionu wywodzą się nobliści żydowskiego pochodzenia – Albert Michelson urodzony w Strzelnie (Nagroda Nobla w 1907 r. w dziedzinie fizyki) oraz

Tadeusz Reichstein z Włocławka (z medycyny w 1950 r.).

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. większość toruńskich Żydów, silnie zasymilowana z Niemcami, przeprowadziła się na teren Rzeszy, a ich miejsce zajęli pobratymcy z Kongresówki i Galicji. Okres międzywojenny z jednej strony przyniósł rozwój żydowskich organizacji społecznych, kulturalnych i politycznych, a z drugiej wzrost nastrojów antysemitycznych wśród ludności polskiej, niechętnie patrzącej na ekspansję ekonomiczną żydowskich kupców i sklepikarzy. Po 1939 r. większość Żydów z naszego regionu zginęła w ramach niemieckiego planu zagłady.

Rządzący powojenną Polską komuniści nie dbali o upamiętnienie obecności Żydów na naszych ziemiach. Sytuacja ta uległa zmianie dopiero po 1989 r.

Dialog

W panelu, poświęconym postaci starotestamentalnego proroka Eliasza, padły ciekawe myśli dotyczące współczesnego dialogu katolicko-żydowskiego. Wymaga on przezwyciężenia wielowiekowych uprzedzeń i stereotypów oraz stosowania języka, który nikogo nie rani i jest zrozumiały dla obu stron. Z drugiej strony widać, iż pole tego dialogu jest bardzo ograniczone, co mocno wybrzmiało w wypowiedzi rabina Boaza Pasha z Jerozolimy, który stwierdził: „Wy już mieliście Mesjasza, a my ciągle czekamy...”.

Bp Andrzej Suski, bp Mieczysław Cisło i Michael Schudrich przed kamieniem z tablicą upamiętniającą teren cmentarza żydowskiego w Toruniu

Młodzi dla dialogu

W obchodach Dnia Judaizmu wzięła udział grupa gimnazjalistów z Nowego Grodziczna, która wcześniej pod kierunkiem katechetki Anny Wielgoszyńskiej oraz ks. Przemysława Syrkowskiego przygotowała projekt poświęcony judaizmowi, kulturze żydowskiej i współczesnemu państwu Izrael. Swoje udział wnieśli też uczniowie toruńskich szkół muzycznych, którzy w krótkim recitalu zaprezentowali utwory Beethovena, Brahmsa i Debussy'ego.

Ukoronowaniem obchodów było nabożeństwo ekumeniczne pod przewodnictwem bp. Andrzeja Suskiego, sprawowane w katedrze Świętych Janów.

Obchody Dnia Judaizmu poprzedziły trwający Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. W diecezji

toruńskiej nabożeństwa ekumeniczne odbywają się w kościołach rzymskokatolickich w Toruniu, Działdowie i Grudziądzu oraz w toruńskich świątyniach bratnich Kościołów: Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym, Kościele Ewangelicko-Augsburskim i Kościele Polskokatolickim. Więcej w następnym numerze

niedziela głos z Torunia

Ks. Paweł Borowski
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. 56 622 35 30 w. 39
fax 56 621 09 02
e-mail: torun@niedziela.pl
Dyżury: od poniedziałku
do piątku w godz. 9-13
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura
tel. 34 369 43 85